

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASINING QARORI

20 23 yil « 21 » iyul

№ 302

Toshkent sh.

Давлат муассасалари тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Давлат муассасаларини ислоҳ қилишни жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2022 йил 8 февралдаги ПҚ–123-сон қарори ижросини таъминлаш ҳамда давлат муассасалари фаолиятида замонавий бошқарув усуллари, очиқлик ва ошкоралик тамойилларини жорий этиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Қуйидагиларни назарда тутувчи **Давлат муассасалари тўғрисидаги низом** 1-иловага мувофиқ тасдиқлансин:

давлат муассасасининг ҳуқуқий мақоми;

давлат муассасасининг ҳуқуқлари, мажбуриятлари ва жавобгарлиги;

давлат муассасасини ташкил этиш, қайта ташкил этиш ва тугатиш тартиби;

давлат муассасаси филиаллари ва ваколатхоналарини ташкил этиш тартиби;

давлат муассасаси фаолиятининг очиқлиги ва ошкоралигини таъминлаш тамойиллари;

давлат муассасаси фаолиятини назорат қилиш тартиби.

2. Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 8 майдаги 273-сон қарори билан тасдиқланган Давлат мулки объектларининг ҳисобини юритиш тартиби тўғрисидаги низомга 2-иловага мувофиқ ўзгартiriш ва қўшимчалар киритилсин.

3. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Давлат активларини бошқариш агентлиги директори А.Ж. Ортиқов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири

А. Арипов

Вазирлар Маҳкамасининг
2023 йил “21” июлдаги 302-сон қарорига
1-илова

Давлат муассасалари тўғрисидаги НИЗОМ

1-боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низом давлат муассасасининг ҳуқуқий мақоми, ҳуқуқлари, мажбуриятлари ва жавобгарлиги, давлат муассасасини, унинг филиаллари ва ваколатхоналарини ташкил этиш ҳамда фаолиятини назорат қилиш тартибини белгилайди.

2. Давлат муассасаси бошқарув, ижтимоий-маданий ёки бошқа нотижорат тусдаги вазифаларни амалга ошириш учун давлат органи ёки ташкилоти томонидан ташкил этилган ҳамда тўлиқ ёхуд қисман у томонидан молиялаштириладиган юридик шахс ҳисобланади.

Давлат муассасаси Ўзбекистон Республикаси Давлат герби тасвири туширилган ва ўз номи давлат тилида ёзилган муҳрга ва бланкаларга, мустақил балансга, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ғазначилигида шахсий ғазна ҳисобварақларига, банк ҳисобварақларига, шу жумладан, хорижий валютадаги шахсий ғазна ҳисобварақларига эга бўлади.

Давлат муассасаси белгиланган тартибда ўз номидан мулкӣ ва шахсий номулкӣ ҳуқуқларни олиши ва амалга ошириши, шунингдек, зиммасига мажбуриятлар олиши, судда даъвогар ва жавобгар бўлиши мумкин.

3. Ўзбекистон Республикаси Президенти ёки Вазирлар Маҳкамасининг ҳужжатлари билан ташкил этилган давлат муассасалари, башарти, мазкур ҳужжатларда фаолиятнинг лицензияланадиган турларини амалга ошириш назарда тутилган бўлса, фаолиятнинг ушбу турларини лицензия олмасдан амалга оширишга ҳақлидир. Мазкур қоида кўрсатилган давлат муассасаларини лицензия талаблари ва шартларини бажаришдан озод этмайди.

2-боб. Давлат муассасасини ташкил этиш ва қайта ташкил этиш

4. Давлат муассасасининг муассислари давлат органлари ва бошқа давлат муассасалари бўлиши мумкин.

Давлат муассасасининг муассиси ўзининг қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти ёки Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан ташкил этилади (қайта ташкил этилади). Ушбу қарорда унинг муассиси кўрсатилади. Бунда:

бир товар бозорида бешта ва ундан ортиқ хусусий тадбиркорлик субъектлари фаолият юритиб келаётган, рақобат ривожланган ва хўжалик фаолиятини амалга ошириш ваколатлари берилган соҳаларда (мудофаа қобилияти ва миллий хавфсизликни таъминлаш фаолияти бундан мустасно);

давлат органлари томонидан ўзларига лицензиялаш, рухсат бериш, рўйхатга олиш ва аккредитациядан ўтказиш ваколати берилган соҳаларда давлат муассасалари ташкил этилмайди.

Давлат муассасаси нодавлат юридик шахслар ва жисмоний шахслар томонидан ёки улар билан биргаликда тузилиши мумкин эмас.

5. Давлат муассасаси монополияга қарши органнинг дастлабки розилиги олингандан сўнг ташкил этилади ёки қайта ташкил этилади.

Монополияга қарши орган томонидан давлат муассасасини ташкил этиш (қайта ташкил этиш) рад этилганда, давлат муассасаси рўйхатдан ўтказилмайди.

6. Давлат муассасаси Вазирлар Маҳкамаси билан келишган ҳолда фаолият соҳасига тегишли бўлмаган уюшмалар (иттифоқлар) шаклидаги бирлашмалар тузиши ва уларга аъзо бўлиши мумкин.

7. Давлат муассасаси қонунларга, қонунчилик ҳужжатларига, ушбу Низомга ва ўзининг устави (низоми)га мувофиқ фаолият юритадиган ўз органлари орқали фуқаролик ҳуқуқлари ва мажбуриятларига эга бўлади.

8. Давлат муассасасини ташкил этиш тўғрисидаги қарорда ҳамда унинг устави (низоми)да ташкилий-ҳуқуқий шакли давлат муассасаси эканлиги кўрсатилади.

Давлат муассасаси, агар уни ташкил этиш тўғрисидаги ҳужжатда бошқача қоида белгиланмаган бўлса, фаолият кўрсатиш муддати чекланмаган бўлади.

9. Давлат муассасаси Давлат активларини бошқариш агентлигининг (кейинги ўринларда – Давактив агентлиги) давлат муассасасини давлат рўйхатидан ўтказиш тўғрисидаги буйруғи мавжуд бўлганда, давлат хизматлари марказида белгиланган тартибда давлат рўйхатидан ўтказилади.

Давлат муассасаси давлат хизматлари марказида уни давлат рўйхатидан ўтказиш ва қайта рўйхатдан ўтказиш чоғида бир вақтнинг ўзида солиқ ва статистика органларида ҳисобга кўйилади.

Давлат муассасаси давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан бошлаб ташкил этилган ҳисобланади.

10. Давлат муассасасини ташкил этишнинг белгиланган тартибини бузиш ёки давлат муассасаси устави (низоми)нинг қонунчиликка мос келмаслиги уни давлат рўйхатидан ўтказишнинг рад этилишига сабаб бўлади.

Давлат муассасасини давлат рўйхатидан ўтказиш бошқа асосларга кўра рад этилишига йўл қўйилмайди.

11. Давлат муассасасининг устави (низоми) ҳамда ташкилий тузилмаси муассис томонидан, марказий аппарат ва ҳудудий бўлинмалари тузилмалари муассис билан келишган ҳолда унинг раҳбари томонидан тасдиқланади (Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Ҳукумат қарорларида белгиланган ҳоллар бундан мустасно).

Давлат муассасасининг марказий аппарати ва ҳудудий бўлинмалари тузилмаларига, агар Ўзбекистон Республикаси Президенти ёки Вазирлар Маҳкамаси ҳужжатларида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, зарур ҳолларда, унинг раҳбари томонидан бошқарув ходимларининг белгиланган умумий сони доирасида ўзгартириш киритилиши мумкин.

Бунда Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджетидан молиялаштириладиган давлат муассасасининг марказий аппарат ва ҳудудий бўлинмаларининг штатлар жадвали белгиланган тартибда Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ёки унинг ҳудудий бўлинмасида рўйхатдан ўтказилади.

Агар давлат муассасаси тўғрисидаги низом ёки устав норматив-ҳуқуқий ҳужжат билан тасдиқланиши белгиланган бўлса, низом ёки устав муассис томонидан тасдиқланиши талаб этилмайди.

12. Давлат муассасаси устави (низоми)да қуйидаги маълумотлар кўрсатилиши лозим:

давлат муассасаси ва унинг муассиси номи (давлат, инглиз ва рус тилида), жойлашган ери (почта манзили);

идоравий мансублиги, ҳудудий ва идоравий тузилмалари;

давлат муассасасининг асосий вазифалари, функциялари, фаолият йўналишлари, ҳуқуқлари ва мажбуриятлари;

давлат муассасаси раҳбариятини шакллантириш тартиби;

давлат муассасасининг ҳайъати, бошқа кенгаш, маслаҳат, эксперт органлари (мавжуд бўлганда);

давлат муассасаси ва унинг ҳудудий тузилмалари раҳбарларининг функционал вазифалари, ҳуқуқлари ва мажбуриятлари;

давлат муассасасининг давлат органлари ва бошқа ташкилотлар билан ўзаро ҳамкорлиги;

давлат муассасаси фаолиятининг самарадорлиги ва натижадорлигини баҳолаш мезонлари ҳамда индикаторларини белгилаш тартиби;

давлат муассасасига бириктирилган ва ўз фаолияти давомида вужудга келган мулкларидан фойдаланиш шартлари;

давлат муассасаси ҳисобдорлиги;

давлат муассасасини молиялаштириш ва моддий-техник таъминлаш, унинг ходимлари меҳнатига ҳақ тўлаш ва уларни моддий рағбатлантириш тартиби;

давлат муассасасини қайта ташкил этиш ва тугатиш тартиби;

қонунчилик ҳужжатларига зид бўлмаган бошқа қоидалар ҳам бўлиши мумкин.

Мазкур банднинг саккизинчи, тўққизинчи ва ўнинчи хатбошилари фақатгина Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Вазирлар Маҳкамасининг ҳужжатлари билан ташкил этилган республика даражасидаги давлат муассасаларининг устави (низоми)да кўрсатилади.

13. Давлат муассасасининг устави (низоми)га ўзгартириш ва қўшимчалар уни тасдиқлаган ташкилот ёки унинг ҳуқуқий вориси қарорига кўра киритилади.

14. Давлат муассасаси:

қайта ташкил этилганда ёки қайта ташкил этиш йўли билан бошқа юридик шахсга қўшиб юборилганда ёхуд ташкилий-ҳуқуқий шакли ўзгарганда унинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари янги ташкил этилаётган давлат муассасасига ўтади, мол-мулки ҳамда молия-хўжалик фаолияти билан боғлиқ ҳужжатлари топшириш ва қабул қилиш далолатномасига асосан янги ташкил этилган давлат муассасасига топширилади;

бўлинганда эса, молиявий мажбуриятлари тақсимлаш балансига мувофиқ тақсимланади, бошқа ҳуқуқ ва мажбуриятлари янги вазифалардан келиб чиқиб белгиланади.

Бунда солиқ органлари томонидан тугатилаётган давлат муассасасининг молия-хўжалик фаолиятини текшириш талаб этилмайди.

3-боб. Давлат муассасасининг ҳуқуқлари, мажбуриятлари ва жавобгарлиги

15. Давлат муассасаси қуйидаги ҳуқуқларга эга:

ваколатига кирадиган масалалар ҳамда унга юкланган вазифалар ва функцияларни бажариш билан боғлиқ бўлган қарорлар, буйруқлар, кўрсатмалар қабул қилиш, зарур бўлганда, бошқа давлат ташкилотлари билан биргаликда тегишли қарорлар қабул қилиш;

қонунчилик ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда ваколатига кирадиган масалаларда давлат органлари ва тегишли ташкилотлар фаолиятини мувофиқлаштириш;

давлат муассасаси ваколатига кирадиган масалаларда белгиланган тартибда судларга аризалар ва даъволар киритиш;

агар қонунда белгиланган бўлса, маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишларни белгиланган тартибда кўриб чиқиш ва жарималар солиш;

қонунчиликда белгиланган тартибда бюджетдан ташқари жамғармаларга эга бўлиш;

давлат муассасаси номидан белгиланган тартибда шартномалар тузиш;

давлат органлари ва манфаатдор шахслардан ўз ваколати доирасида зарур ахборотларни сўраш ва олиш;

қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

16. Давлат муассасаси:

ўзига юкланган вазифа ва функцияларни самарали бажариши;

ўзи қабул қилган қарорлар ҳамда буйруқларни ўз вақтида, сифати ва тўлиқ бажариши;

фаолиятини ривожлантириш бўйича тасдиқланган дастурлар, чора-тадбирлар режаси, “йўл хариталари” ва бошқа дастурий ҳужжатлар ижросини самарали ташкил этиши ва бажариши;

Ўзига бириктириб берилган мулклар, шу жумладан, кўчмас мулклардан мақсадли фойдаланиши;

Ўзига юкланган вазифа ва функциялар доирасида фуқаролар ҳамда тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиши шарт.

Давлат муассасасига қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ бошқа мажбуриятлар ҳам юкланиши мумкин.

17. Давлат муассасаси ўз мажбуриятлари бўйича ихтиёридаги маблағлар билан жавоб беради. Бу маблағлар етарли бўлмаса, агар Ўзбекистон Республикаси Президенти ёки Вазирлар Маҳкамаси ҳужжатларида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, муассис давлат муассасасининг мажбуриятлари юзасидан субсидиар жавобгар бўлади.

18. Давлат муассасаси муассиснинг мажбуриятлари бўйича жавоб бермайди.

19. Давлат муассасасининг филиали ва ваколатхонаси мажбуриятлари бўйича уларни ташкил этган муассис жавоб беради.

20. Давлат муассасаси давлат активларини, шу жумладан, уларнинг товар-моддий бойликлари ва бошқа мол-мулкларининг бут сақланиши бўйича моддий жавобгар ҳисобланади.

4-боб. Давлат муассасаси раҳбарининг ҳуқуқлари ва мажбуриятлари

21. Давлат муассасасининг раҳбари қуйидаги ҳуқуқларга эга:

давлат муассасаси фаолиятига умумий раҳбарлик қилиш;

давлат муассасаси ходимлари билан қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда меҳнат шартномаларини тузиш ва бекор қилиш;

давлат муассасаси ходимлари бажариши шарт бўлган буйруқларни қабул қилиш ҳамда кўрсатмалар бериш;

давлат муассасаси номидан ишончномасиз фаолият кўрсатиш.

Давлат муассасасининг раҳбари қонунчилик ҳужжатларида назарда тутилган бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

22. Давлат муассасасининг раҳбари:

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва қонунлари, шунингдек, бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар талабларига риоя қилиши;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг тегишли ҳужжатлари, Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари ва бошқа қонунчилик ҳужжатлари билан давлат муассасасига юкланган вазифа ва функциялар бажарилишини ташкил этиши;

давлат муассасаси олдига қўйилган вазифаларнинг бажарилишини ташкил этиши ва назорат қилиши;

давлат сирига оид маълумотлар ва махфий ахборот билан ишлашда қонунчилик ҳужжатлари талабларига риоя қилиши;

ўз фаолияти билан боғлиқ прогноз кўрсаткичлари, даврий иш режалари ва фаолияти самарадорлигини баҳолаш кўрсаткичлари ҳамда мезонларига сўзсиз эришилишини таъминлаши;

фаолиятини ривожлантириш бўйича тасдиқланган дастурлар, чора-тадбирлар режаси, “йўл хариталари” ва бошқа дастурий ҳужжатларни самарали амалга ошириши;

фуқаролар ва тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ҳамда қонуний манфаатларини ҳимоя қилиши шарт.

Давлат муассасасининг раҳбари қонунчилик ҳужжатларида назарда тутилган бошқа мажбуриятларни ҳам бажаради.

5-боб. Муассиснинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

23. Муассис қуйидаги ҳуқуқларга эга:

давлат муассасаси ваколатига кирадиган масалалар бўйича қарорлар, буйруқлар ва кўрсатмалар чиқариш, зарур бўлганда, бошқа давлат ташкилотлари билан биргаликда тегишли қарорлар қабул қилиш;

давлат муассасасининг фаолияти билан боғлиқ бўлган прогноз кўрсаткичлари, даврий иш режаларини ва фаолияти самарадорлигини баҳолаш кўрсаткичлари ва мезонларини тасдиқлаш, уларнинг натижадорлигини мунтазам танқидий таҳлил қилиш, мажлисларда уларнинг шахсий ҳисоботларини эшитиш, ҳисобот яқунлари бўйича зарур чоралар кўриш, бажарилиши юзасидан назоратни таъминлаш;

агар қонунчилик ҳужжатларида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, давлат муассасасининг раҳбари билан меҳнат шартномасини тузиш ёки тузилган меҳнат шартномасини меҳнат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда муддатидан олдин тўхтатиш;

давлат муассасасининг раҳбарини тайинлаш, жумладан, қонунчиликка асосан танлов натижалари бўйича тайинлаш, меҳнат қонунчилигига мувофиқ у билан меҳнат шартномасини тузиш;

давлат муассасасининг ортиқча, фойдаланилмаётган ёхуд белгиланган мақсадда фойдаланилмаётган мулкни олиб қўйиш ва белгиланган тартибда тасарруф этиш;

ўз таркибига кирадиган ташкилотларга тегишли давлат кўчмас мулки объектларини бир давлат ташкилотидан бошқа бир давлат ташкилотига оператив бошқарув ҳуқуқи асосида ўтказиш тўғрисида Давактив агентлиги билан келишувга кўра қарор қабул қилиш;

Ўзбекистон Республикаси Президенти ёки Вазирлар Маҳкамаси ҳужжатларида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ давлат муассасасини қайта ташкил этиш ёки тугатиш тўғрисида қарор қабул қилиш;

тугатилаётган давлат муассасаси кредиторларининг талаблари қондирилганидан кейин қолган мол-мулкларини олиш;

давлат муассасасининг мулкига оид битимларни ҳақиқий эмас деб эътироф этиш, шунингдек, давлат муассасасига етказилган зарарларни ундириш тўғрисида ушбу давлат муассасаси раҳбарига нисбатан судга даъво аризаси киритиш.

Муассис қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

24. Муассис:

давлат муассасасининг фаолияти билан боғлиқ бўлган прогноз кўрсаткичлари, даврий иш режаларини ва фаолияти самарадорлигини баҳолаш кўрсаткичлари ва мезонлари бажарилиши бўйича ҳисоботини эшитиши ва уларнинг бажарилишини доимий назорат қилиши;

давлат муассасасига берилган давлат мулкidan мақсадли фойдаланилишини ва сақланишини, шунингдек, унинг бегоналаштирилишини назорат қилиши;

давлат мулки объектларини сақлаш ва бўш турган қисмидан самарали фойдаланишни ташкил қилиши;

давлат муассасасининг ўз мажбуриятлари ҳамда тугатилаётган давлат муассасасининг мажбуриятлари бўйича ихтиёридаги маблағлари етарли бўлмаган тақдирда, унинг харажатлари қонунчилик ҳужжатларида тақиқланмаган маблағлар, шу жумладан, бюджетдан ташқари маблағлар ҳисобидан қоплаб берилиши шарт.

Муассисга қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ бошқа мажбуриятлар ҳам юклатилиши мумкин.

6-боб. Давлат муассасасининг мулки

25. Қуйидагилар давлат муассасасининг мулки ҳисобланади:

муассис томонидан давлат муассасасига оператив бошқарув ҳуқуқи билан бириктирилган мулк;

қонунчилик ҳужжатларида назарда тутилган бўлса, бюджет ва бюджетдан ташқари маблағлари ҳамда ўз маблағлари;

қонунчилик ҳужжатларига зид бўлмаган бошқа манбалар ҳисобидан шакллантирилган мулклар.

Агар таъсис ҳужжатларига мувофиқ муассасага даромад келтирадиган фаолият билан шуғулланиш ҳуқуқи берилган бўлса, бундай фаолиятдан олинган даромад ва бу даромад ҳисобидан сотиб олинган мол-мулк муассасанинг мустақил тасарруфига ўтади ва алоҳида балансда ҳисобга олинади.

26. Ташкил этилган давлат муассасасида давлат мулкани оператив бошқариш ҳуқуқи топшириш ва қабул қилиш далолатномаси давлат муассасаси раҳбари ва муассис томонидан имзоланган вақтдан бошлаб юзага келади, қонунчилик ҳужжатларида белгиланган ҳоллар бундан мустасно.

27. Давлат муассасасининг мулки давлат муассасаси ходимлари ўртасида тақсимланиши мумкин эмас.

28. Давлат муассасасининг мулки қуйидаги ҳолларда қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ белгиланган тартибда муассис билан келишган ҳолда тасарруф этилади:

асосий воситаларни сотиш, ҳисобдан чиқариш (бинолари ва иншоотлари, шу жумладан, қурилиши тугалланмаган бинолари ва иншоотларидан ташқари);

Ўзбекистон Республикаси Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлиги ҳузуридаги Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги соҳасида назорат қилиш инспекциясининг ҳудудий бўлинмалари, қурилиш соҳасидаги лойиҳалаштириш ташкилотлари, махсус лицензияга эга бўлган ташкилотлар ҳамда илмий-тадқиқот муассасаларининг хулосасига мувофиқ яроқсиз деб топилган ҳамда ваколатли органлар томонидан бузиш тўғрисида қарор қабул қилинган кўчмас мулк объектларини бузиш;

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ёки унинг ҳудудий бўлинмалари розилиги билан автотранспорт воситаларини харид қилиш, бино ва иншоотларни сотиб олиш ва/ёки қуриш;

мулкни давлат муассасаси фаолияти мақсадларига мувофиқ бўлмаган бошқача тарзда тасарруф этиш.

Бино ва иншоотлар (шу жумладан, қурилиши тугалланмаган бино ва иншоотлар), шунингдек, давлат муассасасига тегишли акциялар (улушлар) Давактив агентлиги томонидан сотилади, Тикланиш ва тараққиёт жамғармасига тегишли мол-мулклар (бино ва иншоотлар, акциялар, улушлар ва бошқалар) ҳамда қонунчиликда назарда тутилган ҳолатлар бундан мустасно.

Бунда бино ва иншоотларни (шу жумладан, қурилиши тугалланмаган бинолари ва иншоотларни), шунингдек, давлат муассасасига тегишли акцияларни (улушларни) сотишдан тушган маблағлар уларни сотиб олиш манбаларидан қатъи назар, қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда тақсимланади, Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Вазирлар Маҳкамаси ҳужжатларида белгиланган ҳоллар бундан мустасно.

29. Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Вазирлар Маҳкамасининг ҳужжатларида назарда тутилган ҳоллардан ташқари давлат муассасаларига хўжалик жамиятларини таъсис этиш ҳамда уларнинг устав фонди (устав капитали)да иштирок этиш тақиқланади.

30. Давлат муассасасининг бино ва иншоотлари (шу жумладан, қурилиши тугалланмаган бино ва иншоотлари), автототранспорт воситалари ҳамда бошқа асосий воситаларини сотиш ва ижарага бериш, шунингдек, уларга тегишли акцияларни (улушларни) сотиш қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда “E-auksion” электрон савдо платформасида аукцион савдолари орқали амалга оширилади.

31. Давлат муассасасининг асосий воситаларини ҳамда қурилиши тугалланмаган объектларини сотиш ёки бузиш қўйидаги шартлардан бири мавжуд бўлган тақдирда амалга оширилади, Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Вазирлар Маҳкамасининг ҳужжатларига мувофиқ сотиладиганлари бундан мустасно:

белгиланган хизмат муддатининг тамом бўлиши (тўлиқ яроқсиз деб топилиши);

уларнинг жисмоний эскириши, авариялар, табиий офатлар, фойдаланишнинг нормал шароитлари бузилиши оқибатида яроқсиз ҳолга келиши;

маънавий эскириши;

давлат муассасалари бинолари қурилиши, кенгайтирилиши, реконструкция қилиниши, модернизация қилиниши ва қайта ташкил этилиши муносабати билан бўшаб қолиши;

фойдаланиш зарурати бўлмаганда.

32. Давлат муассасасининг оператив бошқарувида бўлган мол-мулкдан фойдаланишдан олинган ҳосил, маҳсулот ва даромадлар, шунингдек, давлат муассасасининг шартнома бўйича ёхуд бошқа асосларда вужудга келган мол-мулки ҳам унинг оператив бошқарувига ўтади.

33. Давлат муассасасининг мол-мулки Вазирлар Маҳкамасининг қарорига асосан гаровга қўйилади. Бунда қонунчилик ҳужжатларида белгиланган хусусийлаштирилмайдиган давлат мулклари, шунингдек, хўжалик жамиятларига ўзгартирилаётган давлат муассасалари мулкларини гаровга қўйишга йўл қўйилмайди.

34. Давлат муассасаси ўз таркибига кирадиган ташкилотларга тегишли кўчмас мулкни бир ташкилотдан бошқа бирига оператив бошқарув ҳуқуқи асосида ўтказиш тўғрисидаги қарорни Давактив агентлиги билан келишувга кўра қабул қилади.

35. Давлат муассасасининг кўчмас мулк объекти ва бўш ер участкалари негизида амалга ошириладиган давлат-хусусий шериклик лойиҳалари тўғрисидаги маълумотлар давлат шериги томонидан тегишли битим тузилгандан сўнг ўн кун муддатда “Давлат мулки” ахборот тизимига киритилади.

36. Вазирлик ва идоралар, маҳаллий давлат ҳокимият органларининг давлат кўчмас мулки негизида инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш ва уларнинг тизимидаги корхоналарга учинчи шахслар томонидан инвестиция киритилишига оид келишувлари (битим, шартнома, меморандумлар) бўйича мажбурий тартибда Давактив агентлигининг ҳулосаси олинади.

37. Шаҳарсозлик нормалари ва қоидаларига асосан давлат муассасаси ходимлари сонига давлат кўчмас мулки объектларининг ишчи хоналари майдони ҳисоб кўрсаткичлари мос келиши лозим.

38. Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратура ҳузуридаги Мажбурий ижро бюроси ва унинг ҳудудий органлари давлат муассасасининг оператив бошқарув ҳуқуқидаги кўчмас мулкни хатлаши ва мажбурий реализация қилиши мумкин эмас, қонунчилик ҳужжатларида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

7-боб. Давлат муассасасининг филиаллари ва ваколатхоналари

39. Давлат муассасаси муассис билан келишган ҳолда қонунчилик ҳужжатлари талабларига мувофиқ юридик шахс ташкил этмасдан филиаллар ташкил этиши ва ваколатхоналар очиши ҳамда уларни белгиланган тартибда ёпиши мумкин.

40. Давлат муассасасининг филиаллари ва ваколатхоналари уларнинг муассиси номидан тасдиқланган устав (низом)лари асосида фаолият кўрсатади ва уни ташкил этган муассис томонидан мол-мулк билан таъминланади.

41. Давлат муассасасининг филиали ёки ваколатхонаси раҳбари давлат муассасасининг раҳбари томонидан муассис билан келишган ҳолда тайинланади ва унинг ишончномаси асосида фаолият кўрсатади, қонунчилик ҳужжатларида белгиланган ҳоллар бундан мустасно.

Қонунчилик ҳужжатларида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, филиал ёки ваколатхона раҳбари билан тузилган меҳнат шартномаси тўхтатилган тақдирда, ишончнома давлат муассасасининг муассиси раҳбари томонидан бекор қилинади.

8-боб. Давлат муассасаси фаолиятининг очиклиги ва ошкоралиги

42. Давлат муассасаси фуқароларнинг ахборотни эркин излаш ва олишга доир ҳуқуқларини амалга оширишлари учун қонунчиликда белгиланган тартибда ўз фаолиятининг очиклиги, ошкоралиги ва ҳисобдорлигини таъминлаши шарт.

43. Давлат муассасаси ўз расмий веб-сайтида ўзининг номи, фаолият тури, функция ва ваколатлари ҳамда раҳбарлари тўғрисидаги маълумотларни жойлаштиради ҳамда уларнинг доимий равишда янгилаб борилишини таъминлайди.

Очик маълумотлар порталида фойдаланувчилар учун қулай форматларда кўриш имкониятини яратган ҳолда муассасанинг юқори турувчи ташкилоти, кўчмас мулк объектлари, қурилиши тугалланмаган объектлари ва автотранспорт воситалари, режалаштирилган ва амалга оширилган харажатлар таркиби ҳақидаги ва бошқа маълумотларни (тижорат сири мавжуд ёки чекланган ҳолда тарқатиладиган маълумотлар бундан мустасно) эълон қилиб боради.

Давактив агентлигининг “property.davaktiv.uz” ахборот тизимида ҳар чорак якунлари бўйича ҳисобот даврининг кейинги ойи 25-санасига, йил якунлари бўйича эса кейинги молия йилининг 25 февралига қадар ҳисоб объектларининг жорий ҳолати, шунингдек, молиявий кўрсаткичлари, жумладан, маҳсулотларни (ишларни, хизматларни) реализация қилишдан олинган тушумлар тўғрисидаги маълумотларни киритиб боради.

9-боб. Давлат муассасасининг фаолиятини назорат қилиш

44. Давлат муассасаси қонунчилик ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда ҳар йили ҳисобот даври тугагач, муассисга ва бошқа ваколатли органларга давлат муассасаси фаолияти тўғрисида ҳисобот тақдим этади.

45. Бюджетдан молиялаштириладиган давлат муассасаларида бюджет тўғрисидаги қонунчилик талабларига риоя этилиши Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Давлат молиявий назорати инспекцияси томонидан назорат қилинади.

Даромад келтириладиган фаолият тури билан шуғулланадиган давлат муассасаларида қонунчиликда белгиланган тартибда ички аудит хизмати жорий этилади ва ташқи аудит ўтказилади.

46. Қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда муассис ва бошқа ваколатли органлар давлат муассасаси раҳбари зиммасига юкланган вазифалар самарали бажарилиши юзасидан уларнинг фаолияти устидан мунтазам мониторинг олиб боради, мониторинг натижаларига кўра давлат муассасаси фаолияти самарадорлигига ҳолисона баҳо беради.

47. Мониторинг ва баҳолаш яқунлари бўйича юқори кўрсаткичга эришган давлат муассасасининг раҳбарияти ва ходимлари рағбатлантирилади ёхуд йўл қўйилган камчиликлари учун интизомий жавобгарликка тортилади.

48. Ҳужжатларнинг сақланиши ва белгиланган тартибда сақлашга берилиши учун давлат муассасаси раҳбари жавоб беради.

10-боб. Давлат муассасасини тугатиш

49. Давлат муассасаси қуйидаги ҳолларда тугатилиши мумкин:

фаолият кўрсатиш муддати тугаганда;

уни ташкил этишдан кўзланган мақсадга эришилганда;

ташкил қилиш вақтида қонунчилик ҳужжатлари талаблари бузилишига йўл қўйилганлиги аниқланганда;

суд давлат муассасасини давлат рўйхатидан ўтказишни ҳақиқий эмас деб топганда;

агар қонунчилик ҳужжатларида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, фаолият рухсатномасиз (лицензиясиз) амалга оширилган ёки қонунда тақиқланган фаолият амалга оширилган тақдирда, суднинг қарорига кўра;

охирги олти ой мобайнида фаолият кўрсатмаётган бўлса;

қонунчиликда белгиланган бошқа ҳолларда.

50. Агар қонунчилик ҳужжатларида бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, муассис ёки давлат муассасасини ташкил қилиш тўғрисида қарор қабул қилган орган давлат муассасасини тугатиш ҳамда тугатувчини (вакилни) тайинлаш тўғрисида қарор қабул қилади.

Давлат муассасаси қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда уни тугатиш тўғрисида қарор қабул қилингандан кейин олти ойдан ошмаган муддатда тугатилиши зарур.

51. Тугатилаётган давлат муассасаси давлат рўйхатидан ўтказилган ҳудуддаги солиқ органи томонидан унинг молия-хўжалик фаолияти текширилади, унинг муддати ўн календарь кундан ошмаслиги керак.

Текширишда давлат муассасасининг охириги текшириш ўтказилган санадан бошлаб (агар давлат муассасасини текшириш давлат рўйхатидан ўтказилган санадан бошлаб амалга оширилмаган бўлса, давлат рўйхатидан ўтказилган санадан бошлаб) давлат муассасасини тугатиш тўғрисида қарор қабул қилинганлиги ҳақида давлат хизматлари маркази хабардор қилинган санагача бўлган давр мобайнидаги молия-хўжалик фаолияти қамраб олинади, бироқ ушбу давр уч йилдан ошмаслиги зарур.

52. Давлат муассасасини тугатиш тўғрисидаги қарор суд томонидан қабул қилинган тақдирда, тугатувчи (вакил) юридик шахсларни давлат рўйхатидан ўтказувчи орган билан келишилган ҳолда тайинланади.

53. Давлат муассасаси ўз мажбуриятларини ихтиёридаги маблағлар ҳисобига бажаради, бу маблағлар етарли бўлмаса, унинг муассаси томонидан бюджетдан ташқари маблағлари ҳисобидан белгиланган тартибда қоплаб берилади.

Бу маблағлар етарли бўлмаса, унинг муассаси тугатилаётган давлат муассасасининг мажбуриятлари ва ҳуқуқларини қабул қилади.

54. Тугатилаётган давлат муассасасининг маблағлари кредиторлар талабларини қондириш учун етарли бўлмаса, кредиторлар ўз талабларининг қолган қисмини ушбу давлат муассасасининг муассаси ҳисобидан қондириш тўғрисида судга даъво билан мурожаат қилиш ҳуқуқига эгадирлар.

55. Тугатилиши белгиланган давлат муассасасининг мол-мулклари кредиторлар талаблари қондирилгандан кейин топшириш ва қабул қилиш далолатномасига асосан муассасга ўтказилади.

56. Давлат муассасасини тугатиш ишларининг сифатли, тўлиқ ва ўз муддатида амалга оширилиши юзасидан шахсий масъулият ушбу давлат муассасасининг муассасига юкланади.

57. Давлат муассасаси тугатилганда, давлат хизматлари марказларида белгиланган тартибда давлат рўйхатидан чиқарилади.

11-боб. Яқунловчи қоидалар

58. Ушбу Низом қоидалари қўлланиши билан боғлиқ низолар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда ҳал этилади.

59. Ушбу Низом талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгар бўладилар.

60. Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Вазирлар Маҳкамасининг ҳужжатлари билан айрим турдаги давлат муассасаларининг алоҳида ўзига хос хусусиятлари ва ҳуқуқлари белгиланиши мумкин.

Вазирлар Маҳкамасининг
2023 йил “21” июлдаги 302 -сон қарорига
2-илова

Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 8 майдаги 273-сон қарори билан тасдиқланган Давлат мулки объектларининг ҳисобини юритиш тартиби тўғрисидаги низомга киритилаётган ўзгартириш ва қўшимчалар

1. 3-бандда:

а) “е” кичик банддан “киритади” сўзи чиқариб ташлансин;

б) қуйидаги мазмундаги “ж” ва “з” кичик бандлар билан тўлдирилсин:

“ж) Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги бюджетдан молиялаштириладиган давлат ташкилотларининг молиявий кўрсаткичлари, жумладан, маҳсулотларни (ишларни, хизматларни) реализация қилишдан олинган тушумлар тўғрисидаги маълумотларни;

з) Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Солиқ кўмитаси давлат ташкилотларининг молиявий кўрсаткичлари, жумладан, маҳсулотлар (ишлар, хизматлар)ни реализация қилишдан олинган тушумлар тўғрисидаги маълумотларни киритади”.

2. 7-банд қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“7. Давлат ташкилотлари томонидан ҳисоб объектларининг жорий ҳолати, шунингдек, молиявий кўрсаткичлари, жумладан, маҳсулотларни (ишларни, хизматларни) реализация қилишдан олинган тушумлар тўғрисидаги маълумотлар ахборот тизимига ҳар чорак яқунлари бўйича ҳисобот даврдан кейинги ойининг 25-санасига, йил яқунлари бўйича эса кейинги молия йилининг 25 февралига қадар киритиб борилади”.

3. 9-банд қуйидаги мазмундаги “д” кичик банд билан тўлдирилсин:

“д) молиявий ҳисоботлари:

молиявий кўрсаткичлари, жумладан, маҳсулотларни (ишларни, хизматларни) реализация қилишдан олинган тушумлар”.

